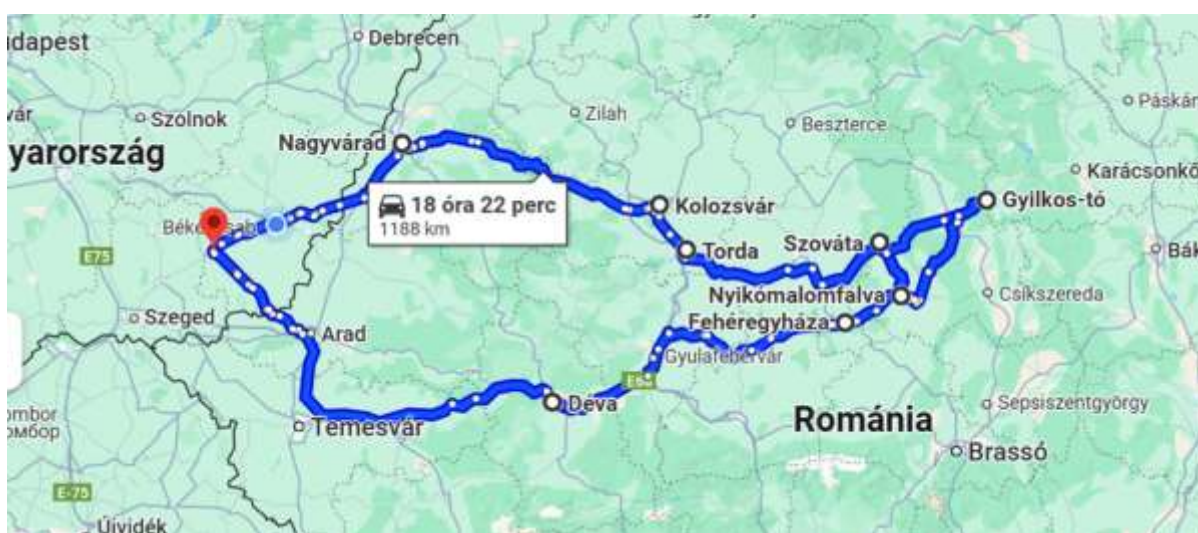

„Székelyföld kincsei – a Sóvidék csodái”

HAT-KP-1-2024/1-000134-VAL-ELS/001

A Határtalanul! pályázatnak köszönhetően iskolánk 51 diákja és 5 pedagógusa a legszebb tavaszi hónapban gondos előkészületek után nekivágott Erdélynek.

A 2025. május 11-től 16-ig tartó programra történő felkészítést egyrészt a tanév során a történelemtanárok és az osztályfőnökök végezték, másrészt a tanulmányi kirándulás utazó pedagógusai a Határtalanul! előkészítő órákon. Megbeszéltük a kirándulás programját, Románia etnikai összetételét, a magyarság lélekszámát, a történelmi közös múltat, az országhatárok kialakulásának okait. Az előkészítő órákon filmrészleteket néztünk a meglátogatandó települések magyarságának történetéről, feldolgoztuk csoportmunkában az egyediségeket, kiselőadások hangzottak el, melyeket az adott helyszíneken „idegenvezetőként” is előadtak a tanulók. Kísérletet végeztünk a mészkö kimutatására. Megvitattuk a kulturált, együttműködő magatartás szabályait, majd eljátszottuk szituációs játékokkal. Megbeszéltük a buszos utazás etikai kódexét. Történelmi utazásunk során Erdély történelmi-kulturális egyediségeiből, gyöngyszemeiből szemezgettünk, különös tekintettel Sóvidék (Szováta, Parajd, Torda, mint a só kultúrtörténete), Székelyudvarhely, Korond, Békás-szoros történelmi szerepére, Kolozsvár, a Segesvár-fehéregyházi csata történelmi hangulatának megérzésére, előre vetítve tanulmányi kirándulásunk igazi helyszíneken történő megélését. Konceptciónk

szerint ezen egyetemes értékek személyes megtapasztalása mentén kalauzoltuk tanítványainkat méltó módon a nemzeti történelem és identitás mélyebb megélése felé.

Nagy hangsúlyt helyeztünk az érzékenyítésre is, arra, hogy diákjaink ismerjék meg a kisebbségi létbe kényszerített őshonos magyarságot, annak jellegzetes gondolkodását, gyönyörű tájszólását, néprajzát, történelmét s jelenkori mindennapjait!

Az órák végén 5 csapatban rögzítettük tanulóink tudását saját fejlesztésű, digitális vetélkedővel, mely mind az ismeretek elsajátításában, megértésében, elmélyítésében segített, játszva tanított (a közös utazás emberi-kulturális aspektusaitól a komoly tudásanyagig), ismereteket átadó és rögzítő céllal, játékos formában, élménydúsan.

Utazásunk **első napján** első megállónk 582 m magasságban a Király-hágón (Erdély kapuja) volt, ahol megtekintettük a tájra nyíló csodálatos kilátást.

Kolozsvárott, a Mátyás-szobor mellett felidézttük annak történetét. Megtekintettük a Szent Mihály-templomot, kiemeltük Hunyadi Mátyás jelentőségét, a magyar történelemre gyakorolt hatását. Bementünk a Szent Mihály templomba, ahol a katolikus vallás jellemzőiről beszéltünk, illetve megfigyeltük a katolikus templom sajátosságait.

Ezután a Tordai – hasadékot csodáltuk meg. Lenyűgöző látvány a kettéhasadt hegy a Torockói – hegységben. Meglátogattuk a Tordai sóbányát. Ezt a programot azért iktattuk be, mert idő közben a Parajdi sóbányát véglegesen bezárták és mindenképpen szeretnénk volna, ha alföldi tanulóink látnak ilyen csodálatos képződményt.

Késő délutáni órákban érkeztünk a szállásra, elfoglaltuk a szobákat, vacsoráztunk és pihentünk.

A szállásunk Nyikómalomfalván volt, gyönyörű környezetben. Az udvaron volt egy kis domb, ami nekünk, alföldi gyerekeknek igazán izgalmas focimeccset tett lehetővé.

Kedden a teljes napot a Sóvidéken töltöttük és a só különleges előfordulási formáival ismerkedtünk meg. A napot egy családi esztenában kezdtük, amely Tamási Áron szülőházától kb. 300m-re található. Ez egy biogazdálkodást folytató birtok része. Itt megismertük a sajt-, orda- és joghurtkészítés rejtelseit, majd meg is kóstoltuk ezeket a finomságokat. Lehetőség volt a baromfiudvarban is egy kis idő eltöltésére.

Ezután meglátogattuk a helyi általános iskola hetedikeseit, akiknek éppen matematika órájuk volt. Egy rövid időre részesei lehettünk a tanítási órájuknak. Szívélyes fogadtatásban volt részünk.

Délután Tamási Áron 2 cserfa között lévő, Szervátiusz Jenő által faragott gránittömbbel jelzett sírjánál, a legnagyobb székely népi íróra, míg Tamási Áron sírja mellett, a Trianon emlékművénél, a trianoni szerződés aláírására emlékezünk. Végigsétáltunk Korond főutcáján, ahol gyönyörű fazekastermékeket és egyéb kézműves finomságokat lehetett vásárolni. Meglátogattunk egy hagyományos módon dolgozó sóvágó műhelyt is. Az ízes székelységgel, de magyarul beszélő cégtulajdonos viccesen, jó hangulatúan mutatta meg nekünk a sófeldolgozás lépéseit, így észrevétlenül is bővült az ismerettárunk. A bemutató után lehetett vásárolni is a jótékony hatású parajdi sóból készült termékekből. Hoztunk haza fürdősót, fűszersót, sószappant és rengeteg érdekes ajándékot. Parajdon sajnos csak átutaztunk, a bezárt bánya főkapuját láttuk egy pillanatra.

Szovátán a sós vizű Medve-tó körül tettünk sétát, ahol só alakzatokat, só kitüremkedéseket is láthattunk. Akinek volt kedve, felmehetett a kilátóba is.

Este fergeteges táncházban vettünk részt a Boróka Néptáncgyűttes irányításával, amelyre előzetesen meghívtuk a Farkaslaki Tamási Áron Általános Iskola 7. évfolyamos tanulóit.

Szerdán utunkat a Keleti-Kárpátok látványos szurdokvölgyében folytattuk, rácsodálkozva a természet e katedrálisának monumentalitására és az egykori magyar országhatár egyik hagyományos átkelőjére, melyet ősi idők óta védelmezett a székelység a keleti nomád betörések ellen. Felidéztük a Keleti-Kárpátok szorosainak, hágóinak jelentőségét a magyar történelemben. Később a Gyilkostóhoz tett kirándulásunkkor a helyszínen elmeséltük a tó keletkezésének különös történetét, nevére utaló mondáját.

Ezután városnézésen vettünk részt Székelyudvarhelyen, a 95%-ban magyarlakta város szép főterén és környékén. A Székelytámadt vár megtekintése közben történelmi időutazást tartottunk: megemlékeztünk az 1562. évi székely felkelésről és annak következményeiről, amit nevében ma is őriz a vár. Felidéztük a székelység szabadságküzdelmét, jogaikért folytatott, jelenkorig tartó harcait. A Márton Áron téren felkerestük a Vasszékely szobrát, itt megemlékeztünk a székely katonák háborúiban, itt kiemelten az első világháborúban tanúsított helyállásáról. Városnéző sétánkat a Városház téri Szoborparkban fejeztük be.

Este, vacsora után terepjárókkal mentünk fel a Gordon-tetőn található Jézus Szíve Kilátóhoz. A monumentális, rozsdamentes acéllemezéből készült, talapzatával együtt 30m magas kilátóba felmentünk, ahonnan csodálatos kilátás nyílt Erdélyre és még a Fogarasi havasokat is láttuk a távolban.

A **negyedik napon, csütörtökön**, Szejkefűrdőre, Orbán Balázs sírjához látogattunk, melyhez székelykapuk során át gyalogoltunk fel a hegyoldalba. Ugyanitt megtekintettük a Mini Erdély Parkot, Erdély legújabb csodás látványosságát, ahol szó szerint bejárhattuk Erdélyt! A látogatás egy szép sétát jelentett a szejkefűrdői hegyoldalban, az Erdély térképét megformázó területen, ahol a valós pontokon láthattuk a legfőbb nevezetességek élethű reprodukcióit.

Délután Szentegyházáról indulva, traktoros szekerezésen vettünk részt. A Madararasi Hargita Menedékházig vitt fel a traktor, onnan gyalogtúrát terveztünk. Előtte nap nagyon sok hó esett, ami olvadni kezdett, így csúszós volt a turistaút. Balesetveszélyesnek ítéltük meg a programot, ráadásul megfelelő öltözetünk sem volt, így nem gyalogoltunk tovább. A Menedékháznál Széchenyi Zsigmond emléktáblájánál magyar zászlót helyeztünk el.

Visszasétálva a traktorhoz visszavitt minket a településre, ahol Székely termék védjeggyel ellátott kürtőskalácsot kóstolunk, amelyet a helyi asszonyok sütöttek nekünk.

Az **utolsó napunkon, pénteken**, összekészülődés és reggeli után bepakoltuk csomagjainkat a buszba és Fehéregyháza irányába indultunk, hiszen ez a település Segesvárral együtt ma Petőfi és a magyar szabadságharc egyik legfontosabb emlékhelye. Egy kis dombon, a forgalmas főút mellett áll az a Petőfi-emlékhely, amelyet a segesvári csatában elesett összes honvéd emlékére emeltek, s amelyen minden évben koszorút helyeznek el az elesett szabadságharcosok és a költő emlékére. Mi is elhelyeztünk itt egy koszorút Petőfi Sándor emlékére.

Utunkat Déva felé vettük. A szabályos kúp alakú hegyen, a Maros partján, stratégiai helyen épült erődítmény már messziről jól látható volt. Amikor a felvonóhoz értünk, közölték, hogy sajnos nem üzemel és nem javasolják a gyalog feljutást sem, hiszen az elmúlt napokban annyi eső esett, hogy le kellett zárni a vár látogatását. Sejtettük, hogy ezt a programot nem biztos, hogy tudjuk teljesíteni, hiszen egészen Nyikómalomfalvától Fehéregyházáig megállás nélkül szakadt az eső. Déva belvárosában elfogyasztottuk a finom ebédünket és hazaindultunk.

A kora esti órákban érkeztünk meg Orosházára – rendkívül fáradtan, de tarsolyunkban rengeteg élménnyel.

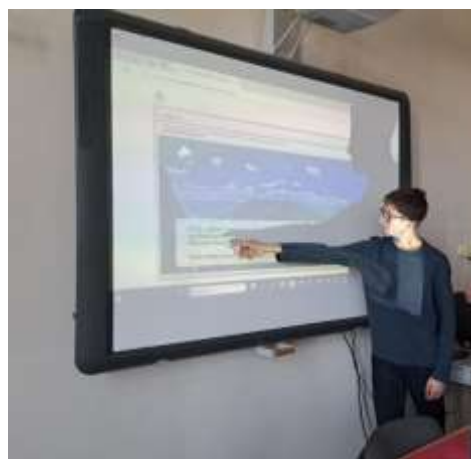
Hazatértünket követően, az értékelő órákon átismételtük tanulóinkkal a történelmi közös múltat, az országhatárok kialakulásának okait, a magyarság lélekszámát, jelenét, Románia etnikai összetételét. Áttekintettük a tanulmányi kiránduláson megvalósult programokat, összegeztük a külföldi magyarsághoz kapcsolódó ismereteket. Rögzítettük utunk tananyaghoz kapcsolódó részeit, értékeltük a kirándulás programjait, a tanulókra gyakorolt hatásukat, megfogalmaztuk az eredményeket, tapasztalatokat. Kinek mi tetszett a legjobban, legkevésbé, miért? Kinek, mi hatolt a lelke mélyéig? Külön kitértünk a farkaslaki hetedikesekkel átélt élményekre, benyomásokra, mely meghatározó volt diákjaink külföldi magyarok életéről szerzett ismereteiben, fejlesztve magyarságtudatukat.

Szándékunk volt a tanulók élményeinek feldolgozásán keresztül a szerzett személyes tapasztalatok és ismeretek áttekintése a határon túli magyarság életéről, hangsúlyozva a nemzeti összetartozás fontosságának megélését.

Meghallgattuk tanulóink fogalmazásait („Amiért visszamennék Erdélybe”, „Egy napon várúrként/várkisasszonyként”), melyeket maguk olvastak fel a friss ER-RE (Erdély-járó református iskolások lapja) újságból. Lehetőséget teremtettünk a személyes élmények megosztására. Az órán feladatok megoldására, az ismeretek rendszerezésére használtuk a javasolt alkalmazásokat, pl. az Okosdobozt. A kirándulás legjobban sikerült, legviccesebb

fotóiból videó készült, mely a humor eszközeivel mutatta be a kirándulás legjellemzőbb helyszíneit és pillanatait. Az óra összegezte a tanulmányi kirándulás eszmei és gyakorlati hasznosságát. Reményeink szerint a diákok élményein keresztül a külföldi téma beágyazódik a családok életébe, így kollektív tudássá formálódik. Törekvéseink tanítványaink lokális identitásán keresztül szolgálni a nemzeti önismeretet s a közösségi nemzettudatot.

Az erdélyi úton látottak és hallottak észre, szívre egyaránt hatottak. A hazatérő hetedikesek hosszú időn keresztül táplálkozhatnak az ott szerzett élményeik sokaságából.

A tanulmányi kirándulás megvalósult Magyarország Kormányának támogatásával. Köszönjük szépen!

Nemzeti Összetartozás Napja

2025. június 4.

Június 4-én a mi iskolánkban is tanítás nélküli munkanap volt és egész napos programmal ünnepeltük meg a Nemzeti Összetartozás Napját.

Tanulóinknak korosztályuknak megfelelő, magyarságunkkal kapcsolatos, kicsit érzékenyítő, változatos, játékos feladatokat találtunk ki, melyek végzése boldogsággal töltötte el őket.

Alsó tagozaton videókat tekintettek meg a gyerekek (1-2. évf. „Trianon mese gyerekeknek”, 3-4. évfolyam „Trianonról gyerekeknek”). Internetes felületen (Sutori, learningapps) változatos feladatokat oldottak meg Trianonról és annak következményeiről játékos keretek között.

A 2. évfolyam székely népmesét hallgatott és rajzolt róla. Az 1920 m séta elmaradt, mert esett az eső, helyette egy felfedező országismereti online vetélkedőn vettek részt. A 3-4. évfolyam a filmnézés és a „Trianoni határainkon túli értékeink” prezentáció megtekintését követően beszélgetett a látottakról, hallottakról. Játsoztak a „Magyar vagyok” társasjátékkal, 7 határban feladatlapot töltöttek ki a Kajla 7 határban című könyv alapján, az internet segítségével. Végül csoportmunkában határainkon belüli és kívüli híres építmények építettek meg 3D-ben.

A felsősöknek történelmi eseményekre, a magyarság jelenére, jövőjére fókuszálva forgószínpad-szerű vetélkedőt rendeztünk mind a négy évfolyamon. A tantermekben és az iskola udvarán állomásokat alakítottunk ki, ahol 1-1 izgalmas feladat várta a csapatokat. Volt „Adj király katonát!” verseny, erdélyi fűszerek és ételek felismerése, totó, filmnézés, táncház és magyar jelképkészítés is.

A rendezvény élményt nyújtott tanítványainknak, formálta magyarságtudatukat. A színes programok adta hangulat és tudásgyarapodás erősítette a nemzeti összetartozás érzését és remélhetőleg nemzetegységben gondolkodó felnőtteket nevelt. Célunk volt: a gyerekek személyes tapasztalatokon alapuló tudása szolgáljon biztos alapként későbbi életszakaszaik

nemzetszemléletének, legyen felnőttkoruk társadalmi kollektív tudásának építőeleme. A Nemzeti Összetartozás Napján kifejezetten olyan programokat találtunk ki, amelyek szorosan kapcsolódnak a Határtalanul! tanulmányi kiránduláshoz. Az alsóbb évfolyamok ízelítőt kaphattak a kirándulás élményeiből, a hetedikesek és nyolcadikosok próbára teheték tudásukat, emlékezetüket.

Az erdélyi úton látottak és hallottak észre, szívre egyaránt hatottak. A hazatérő hetedikesek hosszú időn keresztül táplálkozhatnak az ott szerzett élményeik sokaságából.

Orosháza, 2025. június 6.

Lendvai Mónika
projektvezető